



SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 16/03162
Saksbehandler Tanja Øverland

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	04.05.2016	44/16
2 Fylkesutvalget	10.05.2016	42/16

Innspill til NOU- håndtering av overvann

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at håndtering av overvann blir forankret i samfunnsplanleggingen og at håndtering av dette forholdet blir styrket gjennom endringer i plan- og bygningsloven m.fl.
2. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at utvalget anbefaler at eier av offentlig vei ikke skal betale overvannsgebyr for bruk av kommunale hovedanlegg for overvann eller fellesledninger og mener at også offentlige bygninger burde gis unntak.
3. Den økonomiske ansvarsbyrden bør kunne fordeles på flere aktører enn kommunene.
4. Det er behov for mer kompetanse i kommunesektoren på håndtering av overvann. Et opplegg for opplæring må inkluderes i det videre arbeidet fra departementet sin side.
5. Vest-Agder fylkeskommune ber om at det blir belyst hvordan NOU 'en konkret går inn i vannforskriften. Det er ellers positivt at utredningen synes å være i tråd med Vannforskriftens intensjon om en helhetlig vannforvaltning.

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 10.05.2016 sak 42/16

Votering

Fylkesrådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at håndtering av overvann blir forankret i samfunnsplanleggingen og at håndtering av dette forholdet blir styrket gjennom endringer i plan- og bygningsloven m.fl.
2. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at utvalget anbefaler at eier av offentlig vei ikke skal betale overvannsgebyr for bruk av kommunale hovedanlegg for overvann eller fellesledninger og mener at også offentlige bygninger burde gis unntak.
3. Den økonomiske ansvarsbyrden bør kunne fordeles på flere aktører enn kommunene.
4. Det er behov for mer kompetanse i kommunesektoren på håndtering av overvann. Et opplegg for opplæring må inkluderes i det videre arbeidet fra departementet sin side.
5. Vest-Agder fylkeskommune ber om at det blir belyst hvordan NOU 'en konkret går inn i vannforskriften. Det er ellers positivt at utredningen synes å være i tråd med Vannforskriftens intensjon om en helhetlig vannforvaltning.



Arkivsak-dok. 16/03162-3
Saksbehandler Tanja Øverland

Saksgang	Møtedato	Saknr
Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	04.05.2016	44/16
Fylkesutvalget	10.05.2016	

INNSPILL TIL NOU- HÅNDTERING AV OVERVANN

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

1. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at håndtering av overvann blir forankret i samfunnsplanleggingen og at håndtering av dette forholdet blir styrket gjennom endringer i plan- og bygningsloven m.fl.
2. Vest-Agder fylkeskommune er positiv til at utvalget anbefaler at eier av offentlig vei ikke skal betale overvannsgebyr for bruk av kommunale hovedanlegg for overvann eller fellesledninger og mener at også offentlige bygninger burde gis unntak.
3. Den økonomiske ansvarsbyrden bør kunne fordeles på flere aktører enn kommunene.
4. Det er behov for mer kompetanse i kommunesektoren på håndtering av overvann. Et opplegg for opplæring må inkluderes i det videre arbeidet fra departementet sin side.
5. Vest-Agder fylkeskommune ber om at det blir belyst hvordan NOU 'en konkret går inn i vannforskriften. Det er ellers positivt at utredningen synes å være i tråd med Vannforskriftens intensjon om en helhetlig vannforvaltning.

Vedlegg

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-201516-overvann-i-byer-og-tettsteder/id2472531/.....>

Bakgrunn for saken

Klima- og miljødepartementet har på høring NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder - som problem og ressurs.

Et endret klima med mer total nedbør og mer intens nedbør vil øke utfordringene med håndtering av overvann. Dersom avrenningen ikke håndteres kan det oppstå skadevirkninger på byggverk, helse og miljø. Det er anslått at de totale kostnadene i løpet av de neste 40 årene kan bli i størrelsesorden 45 til 100 milliarder kroner dersom tiltak ikke iverksettes. Årsaken til problemene er sammensatt. Mengden overvann skyldes både naturgitte forhold, klimaendringer og lokal, menneskelig påvirkning gjennom fortetting, nedbygging av naturlige arealer, økning av områder med store tette overflater og andre inngrep. Hvor store skadevirkningene blir, avhenger av hvordan overvannet håndteres og av sårbarheten til bebyggelse og infrastruktur.

Utredningen gir en oversikt over utfordringer, virkemidler og rammer for håndtering av overvann. Målene for utredningen er å gi bedre rammer for planlegging av overvannstiltak, forebygge skade på byggverk, helse og miljø og å gi bedre virkemidler til kommunene for gjennomføring av nødvendige tiltak. Forslagene i NOU utredningen vil først og fremst medføre kostnader knyttet til tiltak, men utvalget mener at disse kostnadene på sikt vil være tjent inn i form av redusert omfang av overvannsrelaterte skader og kostnader. Avledning og forurensing av vann fra veier, inklusiv fylkesveier er også vurdert.

Saksopplysninger

Hovedpunktene i utvalgets forslag

Håndtering av overvann blir forankret i samfunnsplanleggingen. Håndtering av dette forholdet blir styrket gjennom endringer i plan- og bygningslovens gjennomføringsregler og byggesaksregler. Det blir også tatt inn presiseringer i byggesaksforskriften og byggeteknisk forskrift og det kommer nye virkemidler i forhold til eksisterende bygninger.

Avledning av overvann i vassdrag. Bruk av naturlige flomveier

- Forslag om at kommunene må vurdere å fastsette byggegrense på 100- meter mot vassdrag.
- Kommunene gis delegert myndighet til å stå for gjenåpning av vassdrag.
- Forenklet saksbehandling av tiltak som er både vassdragstiltak og overvannstiltak.

Avledning av overvann til veier. Trafikkert gate eller vei kan om nødvendig tilrettelegges for avledning av overvann. Veiene som skal benyttes til dette formål må oppgraderes. Kravene implementeres i vegnormalene. Det økonomiske ansvaret er veieiers. Gjennomføringen av dette arbeidet bør ligge hos Statens vegvesen.

Overvannstiltak i eksisterende bebyggelse og anlegg. Kommunen gis adgang til å gi pålegg om hel eller delvis frakopling av overvann for å avlaste kommunalt ledningsnett. Kommunen gis adgang til å pålegge etablering og drift av overvannsanlegg eller tilknytning til overvannsanlegg som er fastlagt i plan.

Tilknytningsplikt og forholdet mellom anleggseier og abonnent. Kommunene gis adgang til å fastsette lokale forskrifter for bestemmelser av teknisk og lokal karakter. Kommunen gis myndighet til å benytte tilsyns- og sanksjonsbestemmelser i plan- og bygningsloven.

Finansiering. Innføring av eget overvannsgebyr. Kommunen får mulighet til å gebyrfinansiere etablering og drift av overvannsanlegg etter selvkostprinsippet. Offentlig vei skal unntas dette gebyret.

Tilskuddsordning.

Der private overvannstiltak vil være mer samfunnsøkonomisk lønnsomme enn ved etablering av kommunalt hovedanlegg kan det gis gebyrfinansierte tilskudd.

Økte bevilgninger og utvidelse av støtteberettigede tiltak i NVE`s bistandsordning til sikrings- og miljøtiltak.

Vurderinger

Generelt

Fylkesrådmannen mener NOU utredningen er et grundig utarbeidet dokument som peker på flere forhold som gir utfordringer i forhold til håndtering av overvann. Blant annet mener Fylkesrådmannen at gjennomgangen av manglende virkemidler for nødvendige oppgraderinger, tiltak og forbyggende arbeid for overvannshåndtering belyser behovet for oppdatering av lovverk og praksis. Fylkesrådmannen er enig i at det er nødvendig med bedre rammer for å bedre planleggingen av overvannstiltak, forebygge skade på byggverk, helse og miljø. De nye rammene vil også gi bedre virkemidler til kommunene for gjennomføring av nødvendige tiltak.

Overvannsgebyr på fast eiendom

En endring av vass- og avløpsanleggslova som gir kommunene mulighet til å innføre overvannsgebyr på fast eiendom vil kunne føre til økte utgifter for fylkeskommunen som bygg – og eiendomsseier. Gebyrgrunnet skal være kostnader forbundet med planlegging, etablering, drift og vedlikehold av både åpne og lukkede hovedanlegg for overvann. Fylkesrådmannen er positiv til at utvalget anbefaler at eier av offentlig vei ikke skal betale overvannsgebyr for bruk av kommunale hovedanlegg for overvann eller fellesledninger. Gjeldene praksis i dag er at fylkeskommunens eiendommer, som blant annet videregående skoler, er unntatt vann og avløpsgebyrer. NOUen sier ikke noe om dette forholdet og det kan tolkes som det foreslås at gjeldene praksis vil opphøre. Fylkesrådmannen mener at denne ordningen burde fortsette som nå.

Avledning av overvann fra vei.

En trygg og sikker håndtering av overvann er viktig. Forebyggende arbeid vil være viktig å ha fokus på i en tid hvor prognoser tilsier at det vil bli stadig økt ekstremvær med mye mer nedbør. Med dette vil risikoen for skader på vei, infrastruktur og bygninger øke betraktelig. Fylkesrådmannen syns at NOUen peker på viktige elementer for en bedre håndtering av overvann enn det som er praksis i dag og er enig i at en konkretisering av retningslinjer for overvannstiltak i veier og gater er nødvendig..

Fylkeskommunen er ansvarlig for utgiftene til planlegging, bygging, utbedring, vedlikehold og drift av fylkesveiene. Med nye retningslinjer for håndtering av overvann vil dette kunne medføre økte utgifter. Konsekvensen kan bli at fylkeskommunen får behov for mer inntekt.

Behov for mer kompetanse i kommunesektoren

Det er gjennomført en kommuneundersøkelse der 40 % av kommunene peker på at overvannsutfordringene utgjør en stor kostnads- og velferdstrussel. Videre kommer det frem at nær 60 % av kommunene anser at kapasiteten i dagens overvannsystemer ikke er tilstrekkelig for å håndtere fremtidens nedbør. Ikke alle kommuner har utviklede strategier og planer for å håndtere overvann og det oppgis at årsaken er mangel på kompetanse og økonomisk handlingsrom. Fylkesrådmannen mener derfor at det er viktig, som NOUen også påpeker, at kommunene gis gode forutsetninger og styrkes med kompetanse for å være bedre rustet til å ivareta håndtering av overvann på beste mulige måte.

Vannforskriften

Vest-Agder fylkeskommune er vannregionmyndighet for vannregion Agder, og har derfor ansvar for blant annet utarbeidelse av regional plan for vannforvaltning etter Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) og Plan- og bygningsloven.

Fylkesrådmannen kan ikke se at NOUen sier noe om vannforskriften. Det hadde vært positivt om dette hadde blitt belyst, og hvordan NOUen konkret går inn i vannforskriften.

Forslaget om nytt punkt i plan- og bygningsloven som fastlegger at planmyndighetene har plikt til å "legge til rette for helhetlig forvaltning av vannets kretsløp, med nødvendig infrastruktur" kan tolkes som at er i tråd med Vannforskriftens formål om å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet.

Kristiansand, 14. april 2016

Tine Sundtoft
fylkesrådmann

Kenneth Andresen
regionalsjef